

СТРАТЕГИСКА РАМКА

2018
2022

Овој документ ги дефинира стратегиските приоритети на дејствување на организацијата на полето на сексуалното и репродуктивното здравје (СРЗ) и на родовата еднаквост во Република Македонија за следните пет години. Целите и задачите што ги поставува стратегиската рамка се засноваат на основните вредности, специфичните капацитети и квалитети што ги поседува организацијата и на глобалните заложби на Меѓународната федерација за планирано родителство чија полноправна членка е ХЕРА, а во контекст на состојбите и трендовите во политичкото и социјалното опкружување во земјава.

Нашата стратегија се фокусира на подобрување на состојбата со сексуалните и репродуктивните права на сите граѓани, а особено на маргинализираните заедници кои во минатата деценија беа загрозени и сериозно уназадени. Бевме сведоци на честа дискриминација и непочитување на човековите права поврзани со сексуалноста и родот, па оваа стратегија тежнее првенствено кон обезбедување поголема одговорност од носителите на одлуките и институциите на државата за заштита и унапредување на сексуалните права и родовата еднаквост. Стратегијата ги опфаќа и предизвиците поврзани со ограничениот пристап до информации и услуги во земјава, како и нестабилните извори на финансирање на граѓанскиот сектор. Сепак, постоењето на силен граѓански сектор и активизам, кој се засилуваше во последните години, и промената на централната власт, која се случи по парламентарните избори во декември 2016 година, даваат надеж за промени и во легислативите и политиките што ќе придонесат за подобрување на сексуалните и репродуктивните права и родовата еднаквост.

Стратегискиот план за 2018-2022 година е резултат на еден сеопфатен процес на организациска и ситуациска анализа во текот на 2017 година. Преку интервјуа, фокусни групи и посебни работилници спроведени од надворешен консултант, беа вклучени голем број членови, волонтери, вработени и корисници на услугите на сервисите на ХЕРА, но и претставници на институциите, донаторите и партнёрските граѓански организации. Дополнително, организацијата спроведе и репрезентативна јавна анкета за мислењето и за препознатливоста на организацијата меѓу општата популација со цел уште подобро да ги дефинира своите приоритетни стратегии и активности. Сакаме да им заблагодариме на сите што ја сочинуваат ХЕРА и што се вклучија во овој процес, за нивната посветеност и за нивниот суштински придонес во развивањето на новата стратегиска рамка.

Стратегијата за 2018-2022 година поставува јасни приоритети за идниот развој на организацијата преку кои ќе ги зголемиме својот потенцијал и влијание во остварувањето долгочорни и одржливи промени на полето на сексуалните и репродуктивните права и родовата еднаквост во Македонија, но и во регионот и во Европа.

Ние ќе мобилизирате сеопфатна граѓанска акција со цел остварување на сексуалните права и овозможување подобро образование и услуги за сексуалното и репродуктивното здравје на сите граѓани, а особено на маргинализираните заедници.

КЛУЧНИ ТРЕНДОВИ

ШТО ГИ ОПРЕДЕЛИЈА
СТРАТЕГИСКИТЕ ПРИОРИТЕТИ:

ОГРАНИЧЕН ПРИСТАП ДО ИНФОРМАЦИИ И УСЛУГИ ЗА СЕКСУАЛНО И РЕПРОДУКТИВНО ЗДРАВЈЕ И ПРАВА

Во земјава не постои сеопфатно сексуално образование (ССО) на ниту едно ниво во образовниот систем, а во наставните програми отсуствуваат основни информации поврзани со ХИВ, сексуалноста, родот и родовиот идентитет. Јавните кампањи за зголемување на јавната свест за СРЗ не само што беа недоволни изминатите години туку и дополнително ги делигитимираа репродуктивните права на жената и родовата еднаквост. Пристапот до социјални и здравствени услуги за младите и за ранливите и маргинализираните заедници е ограничен, а државните институции не обезбедуваат доверливост, ниту, пак, доволно стандарди за да одговорат на потребите за СРЗ на овие групи граѓани.

ДИСКРИМИНАЦИЈА И НЕДОВОЛНО ПОЧИТУВАЊЕ И ЗАШТИТА НА СЕКСУАЛНИТЕ И РЕПРОДУКТИВНИТЕ ПРАВА

Родовата нееднаквост и дискриминацијата кон жените, луѓето со ХИВ и оние со различна сексуална ориентација и родов идентитет сè уште се присутни на сите нивоа на општественото живеење. Лошата економска состојба и невработеноста создадоа уште поголеми општествени разлики, а конзервативната идеолошко-политичка матрица која е доминантна во последните 10 години доведе до голема поларизација на општеството и уште поголемо стигматизирање на ранливите и маргинализираните групи. Кај граѓаните има ниска свест за сопствените права, а системот за заштита од дискриминација и натаму е недоволно функционален.

ПРОМЕНИ ВО ПОЛИТИЧКАТА КЛИМА

Со промените на политичката сцена постои најава за демократизација на политичките процеси. Сепак, остануваат предизвиците поврзани со партанизацијата на државните институции и со слабите капацитети на администрацијата за реформски процеси и ефективно спроведување на политиките. Голем дел од политичките партии од новото владино мнозинство во своите програми се заложија за промена на политиките и законите за унапредување на сексуалното и репродуктивното здравје и права. Сепак, во општеството и натаму опстојува силната опозиција кон темите за СРЗ, која беше создадена во изминатата декада и која е дополнително поткрепена со подемот на конзервативната политичка идеологија на регионално и на глобално ниво.

ЗАЈАКНАТ ГРАЃАНСКИ СЕКТОР И АКТИВИЗАМ

Политичките турбуленции во изминатите години доведоа до зголемена мобилизација, солидарност и соработка меѓу граѓанските организации, како и до развој на култура на граѓански активизам која е основа за градење силно граѓанско општество. Се подобри slikata и препознатливоста на граѓанските организации иако недовербата на граѓаните кон нас, особено креирана во последната декада од страна на претходната влада, не може да се занемари.

НЕСТАБИЛНИ ИЗВОРИ НА ФИНАНСИРАЊЕ

Во последните години се намали бројот на меѓународни донатори што инвестираат во социјални и во здравствени услуги, како и во поддршка на програми за СРЗ во земјава. Од друга страна, пак, се зголемија можностите за поголем пристап до средства од Европската унија во областите на социјалната инклузија, човековите права и родовата еднаквост кои индиректно придонесуваат за унапредување и на СРЗ. Моменталната власт најави и можности за финансирање од државниот буџет на социјални и здравствени услуги обезбедувани од граѓански организации, но следува процес на воспоставување ефективни процедури за национално финансирање. Во земјава практиката на приватни донацији за активностите на граѓанските организации сè уште е недоволна, како кај поединците, така и кај приватните компании, а темите поврзани со СРЗ не добиваа широка поддршка во јавноста изминатите години.

МИСИЈА:
ХЕРА ПРЕДВОДИ ГРАЃАНСКА АКЦИЈА И ПОТТИКНУВА
ОПШТЕСТВЕНА ПРОМЕНА ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА
СЕКСУАЛНИТЕ ПРАВА И ЗА ОВОЗМОЖУВАЊЕ ПОДОБРО
ОБРАЗОВАНИЕ И УСЛУГИ ЗА СЕКСУАЛНОТО И
РЕПРОДУКТИВНОТО ЗДРАВЈЕ, ОСОБЕНО ЗА
МАРГИНАЛИЗИРАНИТЕ ЗАЕДНИЦИ

ВИЗИЈА:
СИТЕ ЛУЃЕ ЈА УЖИВААТ СВОЈАТА
СЕКСУАЛНОСТ СЛОБОДНО И ВО
СОЦИЈАЛНА БЛАГОСОСТОЈБА

ПРИОРИТЕТ 1

Државните институции работат во согласност со демократските принципи за заштита и унапредување на сексуалните и репродуктивните права и на родовата еднаквост

Унапредување на законите, политиките и практиките за ХИВ, сексуалното и репродуктивното здравје и за родовата рамноправност

Градење и одржување партнериства со граѓанските организации на локално, национално и меѓународно ниво

Соработка и зајакнување на капацитетите на институциите на локално и национално ниво

ПРИОРИТЕТ 2

Сите луѓе ги познаваат и практикуваат своите социјални, сексуални и репродуктивни права

Зајакнување на жените од маргинализираниите заедници, особено на Бомките, за остварување на сексуалните, репродуктивните, економските и социјалните права

Обезбедување сеопфатно сексуално образование за младите

Зголемување на јавната свест за сексуалното и репродуктивното здравје и за сексуалните права

ПРИОРИТЕТ 3

Еднаков пристап до квалитетни услуги за сексуално и репродуктивно здравје, ХИВ и родовобазирано насилиство

Обезбедување сервиси за сексуално и репродуктивно здравје и за родовобазирано насилиство, особено за младите и за маргинализираниите заедници

Развивање професионални вештини и знаења за сексуално и репродуктивно здравје и за родовите аспекти кај давателите на услуги

ПРИОРИТЕТ 4

ХЕРА е одржлива и професионална граѓанска организација

Засилување на активизмот и на волонтерските активности во организацијата

Осигурување континуирана и актуелна експертиза, професионалност и отчет

Обезбедување финансиска одржливост и стабилност

СТРАТЕГИСКА
РАМКА НА
ХЕРА 2018-2022

НАШИ ВРЕДНОСТИ

- ЕДНАКВОСТ
- РАМНОПРАВНОСТ
- СОЦИЈАЛНА ПРАВДА
- ОМОЌУВАЊЕ
- МЛАДИНСКО УЧЕСТВО
- РАЗЛИЧНОСТ
- СЛОБОДА НА ИЗБОР
- ФЕМИНИЗАМ

ВРЕДНОСТИ

НИЕ ВЕРУВАМЕ

дека сите луѓе имаат **еднакви права** и дека заслужуваат **рамноправни услови** за остварување на правата;

во **социјалната правда** како темел на инклузивното општество и како основа за секој да ги ужива своите права и слободи без разлика на различните позиции на моќ на луѓето;

дека почитувањето на **различностите** е еден од основните принципи за слободно општество;

дека **активизмот** претставува предуслов за демократски развој и алатка за остварување на сопствените права и правата на другите;

во **слободата на избор**, во можноста и правото секој да одлучува за себе, како и да донесува одлуки за кои е информиран и ослободен од притисоци;

во **младинското учество** како модел за градење сило граѓанство и одржливо демократско општество;

дека борбата за остварување на правата и слободите на обесправените лица може да биде успешна единствено преку нивно **омоќување**, мобилизирање и активно учество;

во **феминизмот** како идеологија која ги обединува нашите вредности и како движење кое се залага за унапредување на правата на различните сексуални и родови идентитети преку надминување на родовите норми кои водат до нееднаквост, неправда и насиљство.

ПРИОРИТЕТ 1

ДРЖАВНИТЕ ИНСТИТУЦИИ РАБОТАТ
ВО СОГЛАСНОСТ СО
ДЕМОКРАТСКИТЕ ПРИНЦИПИ ЗА
ЗАШТИТА И УНАПРЕДУВАЊЕ НА
СЕКСУАЛНИТЕ И РЕПРОДУКТИВНИТЕ
ПРАВА И НА РОДОВАТА ЕДНАКВОСТ

СТРАТЕГИСКА ЦЕЛ 1.1.

Унапредување на законите, политиките и практиките за ХИВ, сексуалното и репродуктивното здравје и за родовата рамноправност

ЗОШТО?

Веруваме дека предуслов за целосно почитување и остварување на човековите права е нивното сеопфатно препознавање во позитивните законски прописи. Во изминатата деценија Македонија бележеше тренд на уназадување на СРЗ, особено во полето на родовата рамноправност, репродуктивните права на жените и правата на ЛГБТИ заедницата. Беа донесени регресивни политики со конзервативна идеолошка заднина, спротивни на рамката на човекови права и на научните факти и докази. Меѓу другото, беше усвоен ограничувачки закон за абортус, штетен по здравјето и животот на жените, беа спроведувани владини кампањи со кои се продуцираа родови стереотипи, се одржуваше јавен дискурс со кој се поттикнуваше омраза кон луѓето со различна сексуална ориентација, а отсуствуваа и механизми за ефективна заштита од насилиство на ЛГБТИ заедницата. Дополнително, бевме сведоци на постојано непочитување и неспроведување на политиките и законите од важност за СРЗ и човековите права. Контрацепцијата сè уште не е вклучена во државното финансирање како дел од пакетот на здравственото осигурување или од превентивните програми на Министерството за здравство. Процесите на донесување закони и политики претставуваат сериозен предизвик бидејќи во земјава отсуствуваат механизми со кои се гарантира широк консултативен процес во нивната подготовка. По прекинот на финансиската поддршка од Глобалниот фонд, одржливоста на воспоставените сервиси за превенција на ХИВ со кои раководат граѓанските организации е неизвесна, особено доколку државата не воспостави соодветни регулативи и политики за нивно финансирање во иднина.

ШТО?

ХЕРА во континуитет ќе инициира и активно ќе учествува во сите процеси на подготовкa на закони и политики поврзани со СРЗ, особено за ХИВ, абортус, родова рамноправност и недискриминација, подеднакво на национално и на локално ниво. Ќе бараме и доследно спроведување на донесените закони и политики од страна на државните институции. Ќе спроведуваме активности на застапување, нудејќи ја нашата експертиза, но и аргументи кои се базирани на истражувања и на докази. Паралелно, ќе продолжиме да се залагаме за зголемување на транспарентноста на централната и на локалната власт при донесување и спроведување на политиките, и тоа преку следење на буџетите, собирање докази од терен за ефектите на политиките врз крајните корисници, како и преку користење на конвенциите за човековите права во активностите за меѓународно и национално застапување.

ДО 2022 ГОДИНА

Во следните пет години ХЕРА директно ќе придонесе кон усвојување на околу 15 законски решенија, политики, регулативи или добри практики од страна на институциите од централната и од локалната власт. Усвоените закони и политики ќе овозможат постигнување на родовата рамноправност, гаранција и заштита на сексуалните и репродуктивните права на сите граѓани, а пред сè на жените и на маргинализираните заедници.

СТРАТЕГИСКА ЦЕЛ 1.2.

Градење и одржување партнерства со граѓанските организации на локално, национално и на меѓународно ниво

ЗОШТО?

Веруваме дека единствено со заедничко и координирано дејствување со граѓанските организации може да се создаде доволно општествена моќ и влијание за остварување значајни промени во општеството. Во изминатиот период беа развиени солидарност и силна соработка во граѓанскиот сектор за заедничко застапување прашања од интерес на човековите права. Бевме креатори или директно учествувавме во активностите на разни неформални мрежи за да блокираме донесување штетни закони или за да направиме промени во политиките од интерес за СРЗ. Преку заемна соработка ги зајакнувавме сопствените вештини за застапување, но ги развивавме и капацитетите на партнерските организации. Истовремено, нашата стручност и вклученост во иницијативи на регионално и на европско ниво придонесоа за наше поактивно вклучување во процесите на унапредување на СРЗ на глобално ниво, но и на следење на меѓународните трендови и состојби со секуналните и репродуктивните права.

ШТО?

Во следните пет години ќе продолжиме со соработката со граѓанските организации, неформалните иницијативи, активистите и лидерите во заедниците во рамки на иницијативите за унапредување на законите и политиките за СРЗ и родова еднаквост. Фокусот ќе биде ставен на продолжување на работата во веќе воспоставените платформи и мрежи во различни области на СРЗ и права: родова рамноправност и елиминација на насилиството врз жените, младински прашања и ССО, одржливост на програмите за ХИВ за маргинализираните групи, остварување на секуналните права на лицата со попреченост и заштита од дискриминација на ЛГБТИ заедницата. Ќе се вклучиме и во нови неформални мрежи и платформи. Ќе работиме на градење на капацитетите на групите и организациите формирани од заедниците на луѓе што живеат со ХИВ, секуналните работници, ЛГБТИ заедницата, луѓето што употребуваат дроги, лицата со попреченост и Ромките во насока на остварување на нивните човекови права.

ДО 2022 ГОДИНА

Во следните пет години активно ќе соработуваме со околу 25 граѓански здруженија и неформални групи, кои ќе се вклучат во наши јавни акции за поддршка и унапредување на СРЗ и родовата еднаквост. Ќе го зголемиме и бројот на поединци што ќе ги промовираат вредностите за СРЗ и за секуналните права, при што околу 250 активисти ќе бидат вклучени во јавните активности на ХЕРА за политички и социјални промени.

СТРАТЕГИСКА ЦЕЛ 1.3.

Соработка и градење на капацитетите на институциите на локално и на национално ниво

ЗОШТО?

Добивањето поддршка и активното вклучување на именувани претставници од владините институции, пратениците и советите на локалната самоуправа се важен сегмент во унапредувањето на политиките за човекови права, како и во обезбедувањето на нивната одржливост и заштита во едно демократско општество. За жал, во рамки на институциите на централно и на локално ниво недостигаат капацитети и знаења кои ќе им овозможат на креаторите на политиките да донесуваат информирани и релевантни политики со поголем бенефит за граѓаните и во согласност со рамката на човековите права. Дополнително, во изминатите години многу од владините институции не беа отворени за соработка со граѓанските организации.

ШТО?

ХЕРА ќе работи на подобро информирање и развивање на капацитетите на пратениците, како и на претставниците на централната и на локалната власт, за да овозможи отворени дискусии и акции од областа на СРЗ и родовата еднаквост во наредните пет години. ХЕРА ќе гради партнерства, проактивно ќе соработува и ќе отвора дијалог со донесувачите на одлуки, со креаторите на политики во институциите и со административните службеници што можат директно да придонесат кон унапредување на законите, политиките и практиките од областа на СРЗ.

**ДО 2022
ГОДИНА**

Во следните пет години ќе вклучиме и ќе ги изградиме капацитетите на околу 60 претставници на Собранието, локалните совети и на извршната власт на централно и на локално ниво како наши промотори и како поддржувачи на СРЗ и родовата еднаквост со цел поголемо влијание врз политиките и процесите на донесување одлуки.

ПРИОРИТЕТ 2

СИТЕ ЛУЃЕ ГИ ПОЗНАВААТ И
ПРАКТИКУВААТ СВОИТЕ СОЦИЈАЛНИ,
СЕКСУАЛНИ И РЕПРОДУКТИВНИ
ПРАВА

СТРАТЕГИСКА ЦЕЛ 2.1.

Засилување на жените од маргинализираните заедници, а особено на Ромките, за остварување на сексуалните, репродуктивните, економските и социјалните права

ЗОШТО?

Веруваме дека е невозможна промена во состојбата со правата на жените од маргинализираните групи без омоќување на самите жени за да можат да се застапуваат и да учествуваат во одлуките што директно го засегаат нивниот живот. Процесот на омоќување претставува сеопфатна интервенција не само во насока на информирање на носителите на даденото право, туку и на градење неопходни вештини и ресурси за остварување на личните права. Уживањето и почитувањето на социјалните и економските права на маргинализираните жени директно влијаат и врз унапредувањето на нивните сексуални и репродуктивни права. Нискиот степен на образование и високата стапка на невработеност, како и дискриминацијата со која постојано се соочуваат Ромките, се дел од главните предизвици за постигнување социјална правда во нашето општество. Жените со попреченост немаат соодветен пристап до услуги и до образование, вклучувајќи го и СРЗ. Дополнително, жените што претрпеле семејно насилиство имаат тешкотии да се вклучат во пазарот на трудот и не се доволно зајакнати за да го прекинат кругот на насилиството во семејното опкружување. Сите овие групи жени се жртви на повторена и повеќекратна дискриминација која сама по себе значи повреда на сексуалните и репродуктивните права и неможност да се достигне социјална благосостојба и квалитетен живот.

ШТО?

ХЕРА во следните пет години ќе поддржува иницијативи за застапување на маргинализираните групи жени за остварување на нивните сексуални, социјални и економски права преку градење партнерства и развивање посебни програми за омоќување. Ќе поддржуваме и развој на социјални претпријатија со кои ќе придонесуваме за поголема вклученост на жените од маргинализираните заедници во пазарот на трудот. Ќе продолжиме со поддршка на „Иницијативата на жени Ромки на Шут Оризари“ со цел континуирано градење на нивните капацитети како параправнички и мониторки на услугите во заедницата, но и нивно омоќување како активистки за промени на политиките и на практиките.

ДО 2022 ГОДИНА

Во следните пет години ќе се вклучиме или ќе поддржиме околу 10 иницијативи на жени од маргинализираните заедници, самостојни или иницијативи на коалиции на организации, за застапување на нивните социјални, сексуални и економски права. Ќе развиваме и програми за економско, правно или социјално омоќување на околу 50 жени од маргинализираните заедници, пред сè на Ромките, со цел стекнување вештини и ресурси за социјална инклузија, првенствено на пазарот на трудот.

СТРАТЕГИСКА ЦЕЛ 2.2.

Обезбедување сеопфатно сексуално образование за младите

ЗОШТО?

Како организација, веруваме дека секој млад човек, без исклучок, треба да има пристап до информации од сеопфатното сексуално образование (CCO). За нас, ССО е клучен аспект во градењето општество во кое младите се грижат и преземаат одговорност за сопственото СРЗ, уживаат во својата сексуалност, донесуваат информирани и свесни одлуки ослободени од притисоци, предрасуди и омраза и ги препознаваат различностите. Во Македонија, младите и натаму се соочуваат со ограничен пристап до информации за нивното СРЗ и права. Во училиштата сè уште не постои одржливо системско решение со кое младите ќе можат да учат на сите теми од ССО. Напротив, младите учат од учебници полни со предрасуди и со застарени и погрешни информации. Наставничкиот кадар не е подготвен да ги учи младите за ССО, а во исто време младите се соочуваат со образовен систем кој ги табуизира темите поврзани со нивното СРЗ, со ХИВ и со сексуалноста воопшто. Употребата на модерна контрацепција кај младите е на најниско ниво споредено со останатите европски земји, постап на сексуално преносливите инфекции и на малолетничката бременост во последните години, а особено на хомофобијата и на трансфобијата. Загрижувачки се и трендовите на ситецство и насиљство во училиштата.

ШТО?

Во недостиг на институционална рамка во образовниот систем, како организација ќе продолжиме со обезбедување неформално ССО, користејќи иновативни пристапи за едукација и соработувајќи со училиштата и организациите што работат со млади. Ќе градиме партнерства и со организации со цел обезбедување ССО и за младите што се надвор од училиштата. Ќе продолжиме да ги унапредуваме нашата наставна програма и алатките за следење и мерење на ефектите од ССО, спроведувајќи континуирани евалуации и истражувања. Во соработка со младински организации, експерти и активисти, ќе продолжиме да застапуваме за ССО во формалното образование кое се базира на научни сознанија и на човековите права и кое ги зема предвид развојните капацитети на децата. Ќе работиме на градење на капацитетите на училиштата и на нивниот кадар за поефикасно обезбедување на ССО во иднина. Ќе работиме и на проширување на нашите активности надвор од Скопје и кон лицата од другите етнички заедници, особено албанската.

ДО 2022 ГОДИНА

Во следните пет години ХЕРА ќе воспостави база од 100 младински врснички едукатори за ССО. Дополнително, ќе бидат обучени околу 90 возрасни едукатори за ССО меѓу наставниците или друг професионален кадар (социјални работници, психологи) кој работи со млади во институциите. Се очекува и околу 1.300 млади да ја поминат целосната програма за ССО, додека повеќе од 2.000 млади и млади од клучните популации засегнати од ХИВ ќе бидат опфатени преку еднократни или серија работилници за некои од темите на ССО.

СТРАТЕГИСКА ЦЕЛ 2.3.

Зголемување на јавната свест за сексуалното и репродуктивното здравје и за сексуалните права

ЗОШТО?

Зголемувањето на информираноста на општата јавноста во однос на СРЗ е клучен чекор за подобро разбирање и почитување на сексуалните и репродуктивните права. Промената на јавната свест е долгочен процес кој зависи од повеќе фактори. Истовремено, јавното мислење е важен сојузник во промената на општеството кон поголема демократизација и вреднување на човековите права. Како организација што работи во областа на СРЗ, област која сама по себе била и сè уште е табуизирана во нашето општество, свесни сме дека темите на кои работевме во последните години станаа непопуларни за голем дел од граѓаните. Главната причина за ова е пропагандата против сексуалното и репродуктивното здравје и права која беше во линија со државните политики со кои се потиснуваа слободната мисла и изразување; голем број на традиционални и електронски медиуми се претворија во алатки за ширење омраза, нетolerанција, дискриминација и неточни информации, а немаше ни многу простор за промовирање на позитивните вредности за СРЗ. Конкретен пример е кампањата „Избери живот, имаш право на избор“, финансирана од Владата. Покрај тоа што ХЕРА во последните години ги користеше малкуте слободни медиуми, успеа да стане и сам свој медиум за промоција и едукација за СРЗ и за сексуалните права.

ШТО?

ХЕРА ќе работи на информирање на јавноста преку креирање континуирани и достапни содржини на новите медиуми. И понатаму ќе ги користиме нашите профили на социјалните мрежи за ги информираме граѓаните, да ги чуеме нивните потреби и да дебатираме за прашањата кои ги засегаат. Преку отворени настани, медиумски кампањи и јавни средби ќе работиме на промена на конзервативната матрица која сè уште е одлика на јавното мислење кога станува збор за сексуалните и репродуктивните права во Македонија. Ќе ја зголемиме и соработката со медиумските работници со цел да поттикнеме поголем интерес кај медиумите за нашите теми. Волонтерството и активизмот ќе останат клучни вредности, а нашите волонтери и активисти главни промотори на организацијата за СРЗ.

ДО 2022 ГОДИНА

Во следните пет години ХЕРА ќе опфати 12.000.000 корисници преку дистрибуција на едукативни материјали, вести и организирање кампањи за подигање на јавната свест за СРЗ на сите свои канали на комуникација. Околу 70% од комуникациските активности ќе се спроведуваат преку социјалните медиуми.

ПРИОРИТЕТ 3

ЕДНАКОВ ПРИСТАП ДО КВАЛИТЕТНИ
УСЛУГИ ЗА СЕКСУАЛНО И
РЕПРОДУКТИВНО ЗДРАВЈЕ, ХИВ И ЗА
РОДОВОБАЗИРАНО НАСИЛСТВО

СТРАТЕГИСКА ЦЕЛ 3.1.

Обезбедување сервиси за сексуално и репродуктивно здравје и за родовобазирано насилиство, особено за младите и за маргинализираните заедници

ЗОШТО?

Главниот приоритет што си го поставивме уште од самите почетоци е дека секој има право на пристап до услуги за заштита на своето СРЗ и дека младите и социјално исклучените групи ќе бидат во фокусот на сервисите што ги обезбедуваме. Нашите стационарни и мобилни сервиси, кои постојат повеќе од 10 години, се засновани на моделот на пријателски сервиси, базирани се на правата и прилагодени на потребите на клиентите, а доверливоста е загарантирана. Граѓаните во Македонија, а особено младите и маргинализираните заедници, сè уште се соочуваат со ограничен пристап до услуги за превенција на ХИВ и за СРЗ, а недостигаат и специфични услуги за заштита на СРЗ и на машкото здравје. Најголем дел од услугите за клучните популации засегнати од ХИВ (мажи што имаат секс со мажи - МСМ, луѓето со ХИВ, сексуални работници/работнички и лица што инжеектираат дрога) се обезбедуваат преку граѓанскиот сектор и преку програмите што беа воспоставени со инвестициите на Глобалниот фонд. Постои потреба од проширување и надградба на програмите за превенција на ХИВ и на сексуално преносливи инфекции меѓу МСМ низ земјата, со посебен фокус на зголемување на услугите за тестирање за ХИВ, како и на отворање специфични сервиси за СРЗ и за машко здравје. Дополнително, Министерството за здравство сè уште нема развиено и усвоено посебни механизми и регулативи за финансирање на граѓанските организации што нудат услуги за здравствена превенција и промоција, што претставува предизвик за одржливоста и на нашите сервиси по заминувањето на Глобалниот фонд. Во Македонија нема доволен број специјализирани сервиси за заштита од родовобазирано насилиство во согласност со стандардите на Истанбулската конвенција, а голем предизвик е и државното финансирање на сервисите за заштита на жртвите од семејно и родовобазирано насилиство.

ШТО?

ХЕРА ќе продолжи да обезбедува директни сервиси за ХИВ, СРЗ и за родовобазирано насилиство за младите и за маргинализираните заедници, вклучувајќи ги и оние што се засегнати од хуманитарна криза. Во континуитет ќе работиме на застапување за финансиска поддршка на нашите сервиси од централната и од локалната власт со цел нивна финансиска одржливост, а ќе мобилизирааме средства и преку приватниот сектор. Со цел воспоставување нови услуги надвор од нашите сервиси, ќе градиме партнерства со државните институции; соработката со Советувалиштето за ХИВ како партнеришки сервис на ХЕРА со Клиниката за инфективни болести ќе продолжи и натаму.

ДО 2022 ГОДИНА

Во следните пет години околу 15.000 клиенти ќе бидат корисници на нашите сервиси и ќе бидат обезбедени околу 72.000 услуги, од кои околу 2.000 ќе бидат услуги за семејно и родовобазирано насилиство. Со продолжување на соработката со Клиниката за инфективни болести и градење нови партнерства со државните институции, ќе се овозможат дополнителни 17.000 здравствени и социјални услуги. ХЕРА ќе успее да интегрира најмалку минимален пакет услуги од своите постојни сервиси во рамки на државното финансирање со што ќе се овозможи нивна одржливост до 2022 година.

СТРАТЕГИСКА ЦЕЛ 3.2.

Развивање професионални вештини и знаења за сексуално и репродуктивно здравје и за родовите аспекти кај давателите на услуги

ЗОШТО?

Едуцираноста и професионалниот пристап на давателите на услуги во полето на СРЗ, ХИВ и родовобазираното насилиство, пред сè кон маргинализираните заедници, се дел од нашите вредности со цел воспоставување квалитетни и стандардизирани сервиси. Во Македонија, здравствените институции сè уште не се адаптирани за потребите на маргинализираните заедници, доверливоста е голем предизвик, а давателите на услуги не се доволно сензибилизирани за работа со овие групи. Стигмата и дискриминацијата кон Ромите, луѓето со ХИВ и тие што се изложени на најголем ризик од ХИВ и натаму се присутни во здравствениот сектор. Недоволно внимание се посветува и на граѓење нови знаења и вештини во континуираната едукација на здравствените и социјалните работници. Покрај ограничениот пристап до сервиси за советување за контрацепција, младите во земјата воопшто немаат пристап до бесплатна контрацепција. Во примарната здравствена заштита постои тренд на незаконски наплати за гинеколошките услуги, што особено влијае врз сиромашните заедници и доведува до помала грижа на жените во текот на бременоста. Постојните клинички упатства што третираат разни аспекти на СРЗ не се адаптирани на локалниот контекст, потребите на пациентите и можностите на државата, ниту, пак, постои модел во државата што ќе ги дефинира процесите на подготвка, примена и ревизија на протоколите во здравствениот систем.

ШТО?

Во следните пет години ќе се насочиме кон воспоставување нови модели на обука, но и кон проширување на постојните програми за обука за давателите на услуги во здравствениот и во социјалниот сектор. Во партнерство со државните институции и меѓународните организации, ќе работиме на подобрување на постојните клинички упатства и стандарди за СРЗ, ХИВ и за родовобазирано насилиство. Ќе го подобриме и пристапот до бесплатна контрацепција за младите. Користејќи ги правните механизми и стратегиите за следење на квалитетот на услугите во заедницата, заедно со членовите на маргинализираните заедници и граѓанските организации ќе се посветиме и на надминување на бариерите и дискриминацијата со кои особено се соочуваат Ромите, групите под ризик од ХИВ и ЛГБТИ лицата при користењето на здравствените и социјалните услуги.

ДО 2022 ГОДИНА

Околу 2.000 здравствени и социјални работници ќе ги прошират своите знаења и вештини на разни теми од интерес за СРЗ и родовобазираното насилиство, а дополнително ќе се намали дискриминацијата меѓу здравствените работници и соработници по основа на ХИВ-статусот, сексуалната ориентација, родовиот идентитет, етничката припадност или кон друга социјално ранлива категорија. Во соработка со државните и меѓународните организации, XЕРА ќе учествува во подготвка на најмалку 10 нови клинички упатства или прирачници за подобрување на квалитетот на услуги за СРЗ, ХИВ и родовобазирано насилиство.

ПРИОРИТЕТ 4

ХЕРА Е ОДРЖЛИВА И
ПРОФЕСИОНАЛНА ГРАЃАНСКА
ОРГАНИЗАЦИЈА

СТРАТЕГИСКА ЦЕЛ 4.1.

Засилување на активизмот и на волонтерските активности во организацијата

ЗОШТО?

Активизмот и младинското волонтерство се едни од најважните вредности на ХЕРА. Но, континуираното иселување на младите од земјава и високата стапка на младинска невработеност во изминатата декада се клучни социолошки трендови што значително влијаат врз контекстот во којшто работиме. Свесни сме за предизвиците поврзани со помалата активност на членството во изминатите години и со континуираното осипување на младите волонтери, но и натаму веруваме дека само со силно членство и активни волонтери можеме да го задржиме активизмот и да бидеме двигатели на големи општествени промени. Како организација, го земаме предвид и фактот дека нашите активности најмногу се концентрирани во Скопје, односно дека не сме доволно присутни во другите средини, вклучително и во регионите со претежно албанско население, што резултира со незапознаеност со нашата мисија и вредности надвор од главниот град. Постои и недоволна соработка со организациите на локално ниво, пред сè во помалите градови и руралните средини, за промовирање на ССО како еден од нашите стратегиски приоритети.

ШТО?

Во следните пет години ќе се фокусираме на зголемување на базата на млади волонтери, пред сè користејќи го моделот на сеопфатно сексуално образование. Ќе работиме на регрутирање волонтери од подрачјата надвор од главниот град и од средините со претежно албанско население. Критериумите и процедурите за членство ќе се подобрят и ќе се засилат моделите на комуникација за поголема вклученост на членовите во активностите на организацијата. Ќе работиме и на унапредување на стратегиите за вклучување поголем број активисти за поефективно застапување за сексуалните и репродуктивните права и за родовата еднаквост.

ДО 2022 ГОДИНА

ХЕРА ќе развие база на околу 250 активни волонтери кои ќе бидат вклучени во организациските активности за сеопфатно сексуално образование и за застапување за сексуалните и репродуктивните права и родова еднаквост. Дополнително, најмалку 70% од членовите ќе бидат директно вклучени во спроведувањето на активностите. Веб-страницата на ХЕРА постојано ќе биде надополнувана со содржини на албански јазик со цел приближување на работата на организацијата до припадниците на албанската заедница, првенствено до младите.

СТРАТЕГИСКА ЦЕЛ 4.2.

Осигурување континуирана и актуелна експертиза, професионалност и отчет

ЗОШТО?

Професионалноста и експертизата претставуваат две клучни одлики по кои ХЕРА е препозната и високоценета од партните, државните институции и од донаторите. Во изминатите години развивме капацитети за аргументирано застапување и анализа за заштита и унапредување на СРЗ и на сексуалните и репродуктивните права. Овие карактеристики, заедно со отчетот, се и клучни елементи на секоја добровоспоставена граѓанска организација која може да даде ефективен придонес за СРЗ и за родовата еднаквост во земјава. Ова е особено важно ако се има предвид дека на национално ниво не се спроведуваат континуирани и сеопфатни истражувања и студии во областа на СРЗ и права коишто би можеле да послужат како основа за донесување релеватни одлуки базирани на докази и на постојни трендови.

ШТО?

ХЕРА ќе работи на континуирано надградување на знаењата на вработените и ќе ја пренесува својата експертиза преку учество на национални и меѓународни настани. Ќе се работи на ажурирање на внатрешните политики за унапредување на оперативноста на организацијата. ХЕРА ќе продолжи со практиката на јавен отчет за сработеното, промовирајќи сеопфатни и леснодостапни извештаи за својата работа и за финансите што ги користи.

ДО 2022 ГОДИНА

ХЕРА ќе учествува на околу 50 настани (конференции, обуки, семинари) од национален и од меѓународен карактер за промоција на СРЗ и на родовата еднаквост. Ќе се изработат нови политики за подобро практикување на нашите вредности и за зголемување на оперативната и финансиската ефикасност. Информациите за годишното програмско работење, приходите и трошоците секогаш ќе бидат достапни на www.hera.org.mk.

СТРАТЕГИСКА ЦЕЛ 4.3.

Обезбедување финансиска одржливост и стабилност

ЗОШТО?

Финансиската стабилност ќе биде клучна за организацијата за да осигураме дека имаме капацитети за проширување на нашите програми, за да овозможиме континуитет на услугите што ги обезбедуваме, но и за да обезбедиме можности за унапредување на политиките и на законите за сексуалните и репродуктивните права и за родовата еднаквост. Во последните години постои тренд на намалување на финансиската поддршка од надворешните донатори за теми поврзани со СРЗ, што претставува сериозен предизвик за финансиската одржливост на организацијата ако се земе предвид фактот дека 95% од приходите се од меѓународни грантови. Од друга страна, и покрај зголемувањето на фондовите од Европската комисија, нивната искористеност останува ниска. Сепак, во изминатите години, приходите на организацијата растеа најмногу заради проширувањето на нашите стратегии за мобилизирање ресурси во други подрачја, како што се родовата еднаквост и економијата, кои индиректно влијаат и на СРЗ. Средствата што се обезбедуваа за граѓанските организации од Владата и од државните институции во последната декада во континуитет беа занемарливи. Дополнително, државните институции сè уште немаат воспоставено модалитети за финансирање здруженија на граѓани, начините на доделување средства се нетранспарентни, а не постојат ниту стандарди за социјални договори преку кои организациите би можеле да добиваат средства за обезбедување социјални услуги, особено за најранливите заедници. Во последните години се отвори широка дискусија за социјалните претпријатија како можност за граѓанските организации да остваруваат приход, но постојните регулативи се неповолни. Донациите од приватниот сектор за граѓанските организации, исто така, се недоволни иако ХЕРА разви добри практики на соработка со некои од приватните компании во минатото.

ШТО?

ХЕРА ќе се фокусира на градење на капацитетите на организацијата за да постигне разновидност во изворите на финансирање. Особено ќе се насочиме кон мобилизација на ресурси од локалната и од централната власт. Притоа, ќе работиме на воспоставување механизми за социјални договори меѓу државата и граѓанските организации со цел обезбедување финансиска одржливост на сервисите, особено за ХИВ и родовобазираното насилиство. Ќе ја продолжиме и унапредуваме соработката со меѓународните донатори, особено во однос на финансиските можности што ги нудат фондовите на ИПА. Ќе продолжиме и со развој на социјалното претпријатие за грижа и нега на стари лица „Нега плус“, како можност за генерирање сопствен приход, потребен за остварување на нашата мисија и зацртаните цели.

ДО 2022 ГОДИНА

ХЕРА во најмала рака ќе го задржи нивото на приход од претходните години, со што ќе се обезбедат финансиска стабилност и оптимални можности за спроведување на стратешкиот план за 2018-2022 година. Во следните пет години е планирано да се обезбедат околу 2 милиона долари, а приходите стекнати од државните фондови да бидат зголемени најмалку за 20%. Дополнително, ќе бидат зголемени и донациите од приватниот сектор, како и сопствениот приход од социјалното претпријатие „Нега плус“.

СТРАТЕГИИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

СТРАТЕГИСКИ ПРИОРИТЕТ	ДРЖАВНИТЕ ИНСТИТУЦИИ РАБОТАТ ВО СОГЛАСНОСТ СО ДЕМОКРАТСКИТЕ ПРИНЦИПИ ЗА ЗАШТИТА И УНАПРЕДУВАЊЕ НА СЕКСУАЛНИТЕ И РЕПРОДУКТИВНИТЕ ПРАВА И НА РОДОВАТА РАМНОПРАВНОСТ		
СТРАТЕГИСКИ ЦЕЛИ	Унапредување на законите, политиките и практиките за ХИВ, сексуално и репродуктивно здравје и родова рамноправност	Градење и одржување партнерства со граѓанските организации на локално, национално и на меѓународно ниво	Соработка и градење на капацитетите на институциите на локално и на национално ниво
ИНДИКАТОРИ	<p>15 успешни иницијативи за промени на закони, политики и практики за ХИВ, СРЗ и родова еднаквост на централно и локално ниво кон кои ХЕРА придонела преку активностите за застапување</p>	<p>25 граѓански здруженија и неформални групи се директно вклучени во нашите јавни акции за поддршка и унапредување на СРЗ и родовата еднаквост</p> <p>250 активисти се вклучени во иницијативи на организацијата за застапување и подигање на јавната свест</p>	<p>60 претставници на Собранието и на државните институции на централно и на локално ниво имаат изградени капацитети или се вклучени како наши промотори и поддржувачи на СРЗ и родовата еднаквост</p>
СТРАТЕГИИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА (ПРИОРИТЕТНИ АКТИВНОСТИ)	<p>Активно учество и нудење експертиса во подготовката на закони и политики</p> <p>Застапување за поголем отчет и транспарентност на властта</p> <p>Користење податоци базирани на докази за застапување преку спроведување истражувања и собирање податоци од терен</p>	<p>Унапредување на стратегиските соработки за застапување со воспоставените мрежи</p> <p>Вклученост во креирање нови мрежи од интерес за СРЗ и за родовата еднаквост</p> <p>Градење на капацитетите на организациите формирани од маргинализирани и ранливи заедници за застапување и активизам</p>	<p>Информирање и градење капацитети на претставници на централната и на локалната власт</p> <p>Воспоставување партнериства, соработка и отворен дијалог со државните институции</p>
ЦЕЛНИ ГРУПИ	<p>Креатори на политики и донесувачи на одлуки на централно и на локално ниво</p>	<p>Женски и младински здруженија и организации за човекови права</p> <p>Лица од заедници ранливи на ХИВ</p>	<p>Државни службеници на локално и на централно ниво што можат да влијаат врз промена на политиките</p>
ПОКРИЕНОСТ	Скопје и поголемите општини во Македонија	Поголеми општини во Македонија	Сите општини во Македонија

СТРАТЕГИИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

2

СТРАТЕГИСКИ ПРИОРИТЕТ	СИТЕ ЛУЃЕ ГИ ПОЗНАВААТ И ПРАКТИКУВААТ СВОИТЕ СОЦИЈАЛНИ, СЕКСУАЛНИ И РЕПРОДУКТИВНИ ПРАВА		
СТРАТЕГИСКИ ЦЕЛИ	Омоќување на жените од маргинализираните заедници, а особено на Ромките, за остварување на сексуалните, репродуктивните и социјалните права	Обезбедување сеопфатно сексуално образование за младите	Зголемување на јавната свест за сексуалното и репродуктивното здравје и за сексуалните права
ИНДИКАТОРИ	<p>Дадена поддршка на 10 иницијативи на жени од маргинализираните заедници, самостојни или иницијативи на коалиции на организации, за застапување на нивните социјални, сексуални и економски права</p> <p>50 жени од маргинализирани заедници, пред сè Ромки, поседуваат вештини и ресурси за социјална инклузија и економско засилување</p>	<p>1.250 млади поминале целосна програма за ССО</p> <p>105 млади обучени за врснички едукатори за ССО</p> <p>1.600 млади се опфатени преку еднократни или серија работилници за некои од темите на ССО</p>	<p>Преку каналите на комуникација е обезбеден опфат со информации и пораки за СРЗ и за родова еднаквост кај 12.000.000 корисници</p> <p>70% од комуникациските активности се спроведуваат преку социјалните медиуми</p>
СТРАТЕГИИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА (ПРИОРИТЕТНИ АКТИВНОСТИ)	<p>Развивање посебни програми за социјално, правно и економско засилување на жените</p> <p>Поддршка и развој на модели на социјални претпријатија</p> <p>Поддршка за формирање активистички јадра на маргинализирани групи на жени</p> <p>Градење на капацитетите на Ромките за обезбедување парправна помош и мониторинг на услугите во заедниците</p>	<p>Директно обезбедување неформално ССО во соработка со училишта и организации</p> <p>Унапредување на нашата наставна програма за ССО</p> <p>Градење на капацитетите на наставниот кадар во училиштата и институциите за примена на ССО</p> <p>Проширување на активностите за ССО надвор од Скопје</p>	<p>Организирање отворени настани, кампањи за подигање на свеста</p> <p>Континуирано креирање содржини на новите медиуми</p> <p>Засилување на соработката со медиумите и градење на нивните капацитети</p> <p>Вклучување на младите волонтери како медиумски промотори на сексуалните права</p>
ЦЕЛНИ ГРУПИ	<p>Ромки, лица со попреченост, невработени жени</p>	<p>Млади вклучени во образование</p> <p>Млади од албанска етничка заедница</p> <p>Ранливи групи на млади</p> <p>Млади волонтери</p>	<p>Медиуми и медиумски работници</p> <p>Млади волонтери</p>
ПОКРИЕНОСТ	Скопје	Урбани и рурални средини	Скопје и поголемите градови

СТРАТЕГИИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

3

СТРАТЕГИСКИ ПРИОРИТЕТ	ЕДНАКОВ ПРИСТАП ДО КВАЛИТЕТНИ УСЛУГИ ЗА СЕКСУАЛНО И РЕПРОДУКТИВНО ЗДРАВЈЕ И ЗА РОДОВОБАЗИРАНО НАСИЛСТВО		
СТРАТЕГИСКИ ЦЕЛИ	Обезбедување сервиси за сексуално и репродуктивно здравје и за родовобазирано насилиство, особено за младите и за маргинализираните заедници	Развивање професионални вештини и знаења за сексуално и репродуктивно здравје и за родовите аспекти кај давателите на услуги	
ИНДИКАТОРИ	15.000 клиенти се корисници на услугите во нашите сервиси Обезбедени се 72.000 услуги за СРЗ, ХИВ и за родовобазирано насилиство Овозможени се 17.000 услуги за ХИВ и СРЗ во рамки на здравствените институции со кои организацијата има потпишано меморандум за соработка	2000 здравствени и социјални работници обучени на разни теми од интерес за СРЗ и родово-базираното насилиство 10 нови клинички упатства или прирачници за подобрување на квалитетот на услуги за СРЗ, ХИВ и родово-базираното насилиство во кои организацијата активно придонела	
СТРАТЕГИИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА (ПРИОРИТЕТНИ АКТИВНОСТИ)	<p>Обезбедување директни сервиси за младите и за маргинализираните заедници, вклучувајќи ги и оние што се засегнати од хуманитарна криза</p> <p>Подобрување на пристапот до услуги за маргинализирани и социјалноранливи групи</p> <p>Застапување за поддршка на сервисите од централната и локалната власт, вклучително и приватниот сектор</p> <p>Партнерства со државните институции за овозможување услуги за ХИВ, СРЗ и за родовобазирано насилиство</p>		
ЦЕЛНИ ГРУПИ	Млади Лица што се под најголем ризик од ХИВ Ранливи групи (Роми, лица со попреченост) Државни институции што обезбедуваат услуги	Здравствени работници Социјални работници Државни институции што обезбедуваат социјални и здравствени услуги	
ПОКРИЕНОСТ	Скопје, општина Центар и општина Шут Оризари	Поголеми општини на територијата на Република Македонија	

СТРАТЕГИИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

СТРАТЕГИСКИ ПРИОРИТЕТ	ХЕРА Е ОДРЖЛИВА И ПРОФЕСИОНАЛНА ГРАЃАНСКА ОРГАНИЗАЦИЈА		
СТРАТЕГИСКИ ЦЕЛИ	Засилување на активизмот и на волонтерските активности во организацијата	Осигурување континуирана и актуелна експертиза, професионалност и отчет	Обезбедување финансиска одржливост и стабилност
ИНДИКАТОРИ	<p>Развиена база од 240 волонтери вклучени во активностите на ХЕРА за ССО и застапување за сексуални права и родова еднаквост</p> <p>70% од членовите на организацијата се директно вклучени во имплементација на активностите на организацијата</p> <p>Континуирано надградување на веб страницата на ХЕРА со содржини на албански јазик</p>	<p>Вработените учествувале во 50 обуки за подобрување на своите знаења во областа на СРЗ и родовата еднаквост, вклучително и за вештини на менаџирање и лидерство</p> <p>Информациите за годишното програмско работење, приходите и трошоците на организацијата се објавуваат на www.hera.org.mk</p>	<p>Генериран приход од 125 милиони денари од меѓународни извори, буџетски средства на Р. Македонија и индивидуални донации и членарини за имплементација на стратегијата</p> <p>Најмалку 20% од генериралиот приход е обезбеден од буџетски средства (од централно и локално ниво) на Р. Македонија</p>
СТРАТЕГИИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА (ПРИОРИТЕТНИ АКТИВНОСТИ)	<p>Зголемување на базата на млади волонтери, пред сè преку моделот на ССО</p> <p>Регрутирање волонтери надвор од главниот град</p> <p>Подобрување на критериумите и на процедурите за членство</p> <p>Подобрување на комуникацијата со членовите на организацијата</p>	<p>Континуирано надградување на знаењата на вработените</p> <p>Ажурирање на внатрешните политики и регулативи за унапредување на оперативноста на организацијата, вклучително и на финансирањето и на трошењето</p> <p>Подобрување на видливоста и брендирање на организацијата</p>	<p>Мобилизација на ресурси од локалната и од централната власт</p> <p>Востоставување одржливи механизми за социјални договори меѓу државата и граѓанските организации</p> <p>Подобрување на капацитетите за мобилизација на ресурси од ЕУ</p> <p>Развој на социјалното претпријатие „Нега плус“</p>
ЦЕЛНИ ГРУПИ	<p>Волонтери на организацијата</p> <p>Членови на организацијата</p>	<p>Управен одбор</p> <p>Вработени во организацијата</p>	<p>Меѓународни донатори</p> <p>Приватен сектор</p> <p>Донесувачи на одлуки на централно и локално ниво</p>
ПОКРИЕНОСТ	Скопје, урбани и рурални средини	Скопје	Скопје и поголеми општини во Македонија

Импресум:

Уредник:

ХЕРА - Асоцијација за здравствена едукација и истражување

Графичко уредување:

Дамјан Момировски

Лектура:

Тања Стевановска-Цветковска

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св.
Климент Охридски", Скопје

061.2:613.88]:005.21(497.7)"2018/2022"

СТРАТЕГИСКА рамка [Електронски извор] :
2018-2022. - Скопје : ХЕРА - Асоцијација за
здравствена едукација и истражување, 2018

Начин на пристап (URL): <http://hera.org.mk.> -
Текст во PDF формат, содржи 30 стр., илустр. -
Наслов преземен од екранот. - Опис на
изворот на ден 20.06.2018

ISBN 978-608-4859-00-0

a) ХЕРА - Асоцијација за здравствена едукација
и истражување - Стратегиски планови -
Македонија - 2018-2022
COBISS.MK-ID 107544074

**2018
2022**